

Hoge Raad
voor de Justitie
Conseil supérieur
de la Justice

EEN LOOPBAAN BIJ DE RECHTERLIJKE MACHT

Vergelijkend toelatingsexamen tot de
gerechtelijke stage 2025-2026

Het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage is bedoeld om de voor de uitoefening van het ambt van magistraat noodzakelijke **maturiteit** en **bekwaamheid** te beoordelen.

(art. 259*bis*-9 Ger. W.)

Vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage

Oproep tot kandidaten werd gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 13/10/2025. **Inschrijven kan tot 13/11/2025 om 12 uur.**

Het examenprogramma werd gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 2/05/2024.

Het examen bestaat uit twee delen:

- **Schriftelijk deel**
 - De oplossing van een **casus** in de door de kandidaat gekozen materie
 - Psychologische proeven
- **Mondeling deel**

Schriftelijk deel: materies

Keuze uit twee materies:

- **verbintenissenrecht, bijzondere overeenkomsten en goederenrecht**, met inbegrip van gerechtelijk recht
- **strafrecht**, met inbegrip van strafprocesrecht
- **sociaal recht**, met inbegrip van gerechtelijk recht

De keuze van materie geldt zowel voor het schriftelijk als mondeling deel.

De gekozen materie heeft geen invloed op een plaats van toewijzing als magistraat in opleiding noch op toekomstige postulaties als kandidaat-magistraat.

Schriftelijk deel: inhoud van de materies

De inhoud van elke materie wordt duidelijk omschreven in een bijlage bij de examenprogramma's (B.S. 2/05/2024).

VERBINTENISSENRECHT, BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN EN GOEDERENRECHT

- Verbintenissenrecht, buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht, bijzondere overeenkomsten (koop, huur, lening, bewaargeving, lastgeving, aanneming, dading), zekerheidsrecht, verjaring
- Goederenrecht
- Bewijsrecht

Schriftelijk deel: inhoud van de materies

STRAFRECHT

- Algemeen strafrecht
- Bijzonder strafrecht met uitzondering van de bouw- en milieumisdrijven en het sociaal strafrecht

De examenjury heeft beslist dat het nieuw strafrecht niet moet gekend zijn voor de schriftelijke proef. Tijdens de mondelinge proef kan wel gepeild worden naar de algemene beginselen en krachtlijnen van het nieuw strafrecht.

Schriftelijk deel: inhoud van de materies

SOCIAAL RECHT

- Arbeidsrecht (met name arbeidsovereenkomsten, beschermde werknemers, gelijkheid mannen en vrouwen, discriminatie, collectieve overeenkomsten gesloten in de Nationale Arbeidsraad ...)
- Rechtsregels voor de sociale zekerheid (materies bedoeld in artikel 2 van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het handvest van de sociaal verzekerde)
- Met uitsluiting van de collectieve schuldenregeling en sociaal strafrecht
- Basisbeginselen van het verbintenissenrecht

Schriftelijk deel : praktische aspecten

Voor de casusanalyse heeft u **5 uur** tijd (let op uw tijdsbeheer).

U moet de opgegeven paginalimiet van **8 pagina's** respecteren (antwoorden die er buiten vallen, worden niet gelezen).

De kandidaten zullen toegang hebben tot de databank **Justel**.

Schriftelijk deel : praktische aspecten

De kandidaten mogen ook hun eigen **wetboeken** gebruiken en (in voorkomend geval) de documentatie die bij de casus is gevoegd

- de wetboeken mogen geannoteerd zijn
- wetgeving die afgeprint is van het internet wordt toegelaten
- geen rechtsleer, geen rechtspraak of andere persoonlijke documenten
- geen digitale wetboeken (via laptop, tablet of smartphone)
- verwijzingen naar een wettelijke of reglementaire bepaling is toegelaten, alsook vermelding van sleutelwoord

De HRJ behoudt zich het recht voor om de wetboeken van de kandidaten te controleren.

Schriftelijk deel: kennis en vaardigheden

Op basis van een juridische casus wordt gepeild naar de volgende **kennis en vaardigheden**:

1. de juridische kennis
2. het analyse-, het denk- en het redactievermogen
3. het vermogen om de gekozen oplossing te verantwoorden

Er wordt aan de kandidaten gevraagd om een juridische oplossing te formuleren waarbij rekening wordt gehouden met de context die de casus kenmerkt zowel op menselijk als maatschappelijk vlak.

U moet **drie vragen** beantwoorden met betrekking tot de casus.

Schriftelijk deel: opdracht van de casus

- I. Vat de relevante feiten van de casus kort en bondig samen in functie van fase II.
- II. Kom tot de oplossing van deze casus en bespreek daarbij op grondige wijze zowel aspecten van materieel als van procedureel recht. Geef duidelijk de rechtsgrond(en) aan (onder meer relevante wettelijke bepalingen) waarop uw antwoorden steunen en verstrek inzicht in elke stap van uw redenering.
- III. Geef aan of de door u weerhouden juridische oplossing ook vanuit menselijk en maatschappelijk oogpunt de meest aangewezen oplossing voor de casus is.

Structureer uw antwoorden duidelijk, met verwijzing naar de nummers I, II en III.

Schriftelijk deel: oplossing van de casus

ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN:

- Uit het antwoord moet blijken dat men de opdracht volledig gelezen en begrepen heeft
- Het antwoord moet volledig en gestructureerd zijn uitgewerkt.
- Bij het innemen van juridische en/of maatschappelijke standpunten moet er een verantwoording worden gegeven

Schriftelijk deel: oplossing van de casus

FASE I

- Korte en bondige samenvatting van de feiten
- Relevante feiten mogen zeker niet ontbreken
- Verkeerdere analyse van de feiten resulteert in een foutieve juridische analyse en foutieve oplossing van de casus in Fase II en III

Schriftelijk deel: oplossing van de casus

FASE II

- Procedurele aspecten
- Materiële aspecten
- Straftoemeting (bij het examen strafrecht)

Schriftelijk deel: oplossing van de casus

FASE III

- In deze fase wordt gepeild naar de coherentie en de consistentie van de antwoorden in Fase I en II.
- Stellingen of standpunten zonder juridische of maatschappelijke onderbouwing, kunnen niet worden weerhouden
- Antwoorden die haaks staan op het antwoord gegeven in Fase II kunnen niet worden aanvaard
- Antwoorden die blijk geven van subjectiviteit zonder dat wordt verantwoord waarom een bepaald belang wordt verkozen boven een ander, hebben een negatieve impact op het behaalde resultaat.

Schriftelijk deel: belangrijke aspecten

- Van een (kandidaat-) magistraat wordt verwacht dat hij/zij zich schriftelijk vlot, correct, genuanceerd en kernachtig weet uit te drukken: vergeet niet de nodige aandacht te besteden aan zinsbouw, spelling, (juridisch) taalgebruik en aan de coherentie van uw tekst.
- Het is, op straffe van uitsluiting, verboden uw naam te vermelden op uw examenkopij, dan wel in uw tekst eender welke vermelding op te nemen die de jury toelaat uw identiteit te achterhalen.
- Het schriftelijk examen wordt anoniem verbeterd door de zes leden van de jury en het eindcijfer betreft de gemiddelde score van alle juryleden.

Schriftelijk deel: praktische info

- De kandidaten brengen hun oproepingsbrief, identiteitskaart en QR-code mee
- De schriftelijke proef wordt afgelegd op de computers van Werkenvoor.be
- Er is geen internetverbinding (m.u.v. toegang tot Justel)
- De automatische spellingscontrole is ingeschakeld
- De HRJ bezorgt u kladpapier
- De kandidaat mag de examenopdracht hanteren zoals hij/zij dit wenst (uit elkaar halen, onderlijnen, markeren, noteren, ...)
- Het examendossier en kladpapier wordt na afloop van het examen afgegeven
- Voorzie iets om te eten en drinken

Schriftelijk deel

- De kandidaten die ten minste 60% van de punten hebben behaald op de schriftelijke proef worden toegelaten tot het mondeling deel
- Deze kandidaten moeten bovendien de psychologische proeven (cognitief analytische test/persoonlijkheidstest en interview) hebben afgelegd om te mogen deelnemen aan het mondeling deel.

Schriftelijk deel: psychologische proeven

Enkel de kandidaten die geslaagd zijn voor de schriftelijke proef

Vrijgesteld indien reeds afgelegd in de voorbije twee jaar naar aanleiding van een eerdere deelname aan één van de examens

(Examen gerechtelijke stage, beroepsbekwaamheid of mondelinge evaluatie-examen)

Schriftelijk deel: psychologische proeven

1. Cognitief-analytische testen

1. Test logisch denkvermogen
2. Verbale intelligentietest

Schriftelijk deel: psychologische proeven

2. Persoonlijkheidstest & interview met een psycholoog

De persoonlijkheidstest en het interview hebben tot doel bij een kandidaat de negen **basisvaardigheden** te evalueren waarover een magistraat dient te beschikken.

Deze persoonlijkheidstest wordt gevalideerd tijdens het gesprek met de psycholoog.

De psycholoog stelt een rapport op voor de leden van de jury en **vormt een bron van bijkomende informatie voor het mondeling deel.**

De test en het gesprek met de psycholoog zijn verplicht.

Schriftelijk deel: psychologische proeven

2. Persoonlijkheidstest & interview met een psycholoog

De volgende negen **basisvaardigheden** worden besproken:

1	besluitvaardigheid
2	integriteit
3	aanpassingsvermogen
4	plannen, organiseren, prioriteiten stellen
5	empathie en sociabiliteit
6	stressbestendigheid
7	samenwerking en collegialiteit
8	dominantie (adequaat omgaan met macht)
9	zelfreflectie

Mondeling deel

- Een verdere bespreking van de schriftelijke proef.
- In voorkomend geval, een gedachtewisseling over:
 - Andere juridische vragen van algemene aard
 - De rechterlijke organisatie en de werking ervan
 - Het statuut en de deontologie van de magistraat
 - De motivatie en de competenties van de kandidaat (met name: omgaan met informatie, omgaan met taken, omgaan met medewerkers, omgaan met relaties, omgaan met het eigen functioneren)
 - De resultaten van de psychologische proeven

Mondeling deel

- Gebruik van geannoteerde wetboeken (zonder rechtsleer) is toegelaten.
- Vóór het onderhoud met de jury beschikken de kandidaten over 30 minuten voorbereidingstijd om hun schriftelijke proef te herlezen en kennis te nemen van de inhoud van het psychologisch rapport.

Mondeling deel

De kandidaten die voor het mondeling deel ten minste 60% van de punten hebben behaald zijn geslaagd.

De laureaten worden gerangschikt op basis van hun resultaten behaald op de schriftelijke proef én het mondeling deel (optellen van beide scores).

Samenstelling jury

De jury is samengesteld uit 6 leden (3 magistraten – 3 niet-magistraten) van de Nederlandstalige benoemings- en aanwijzingscommissie van de HRJ .

Te noteren data

- **Schriftelijke deel:** zaterdag 13 december van 9u tot 14u
- **Psychologische proeven:** vanaf tweede helft januari 2026
- **Mondeling deel:** eind januari – februari 2026
- **Geen uitstel mogelijk!**
- **Maximaal 5 deelnames!**
- **Veel succes...**

